

Metody předzpracování obrazu – barevné, jasové a geometrické

Strojové vidění a zpracování obrazu (BI-SVZ)

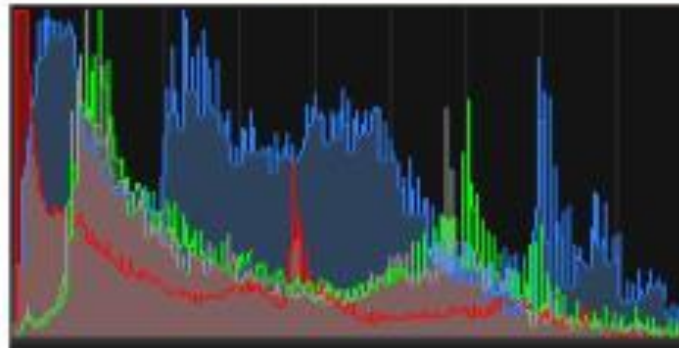
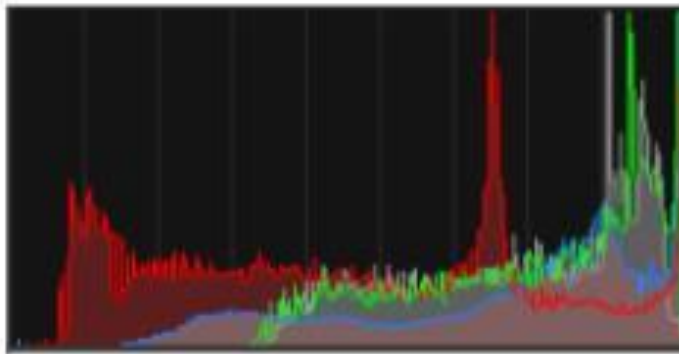
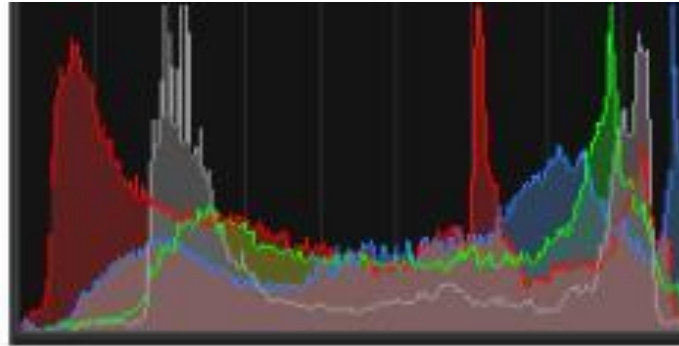
Motivace předzpracování obrazu

- Nevhodná volba vyvážení bílé
- Chybné nastavení expozice
- Požadavky na jiný barevný prostor
- Odstranění šumu, zaostření snímku
- Zisk relevantních regionů
- Geometrické zkreslení znemožňující aplikaci některých algoritmů (OCR)
- Komprese dat

Typy předzpracování obrazu

- Barevné a jasové transformace
 - Úprava jasu, kontrastu, ...
 - Ekvalizace histogramu
 - Zvýraznění určitých charakteristik obrazu
 - Prahování
 - Hranové detekce
 - Filtrace a vyhlazování
 - ...
- Geometrické transformace
 - Odstranění soudkovistosti
 - Euklidovské, afinní, projektivní, ...
- Frekvenční transformace

Barevné a jasové transformace

Převod barevného RGB snímku na černobílý

- Průměrovací metoda

- $$I = \frac{R+G+B}{3}$$

- Metoda váhování

- $$I = 0,3R + 0,59G + 0,11B$$

- V průměrovací metodě bereme 33 % hodnotu z každého RGB kanálu, ve skutečnosti však všechny barvy nepřispívají stejným dílem (fyzikální vlastnosti, snímač, apod.)

Originál

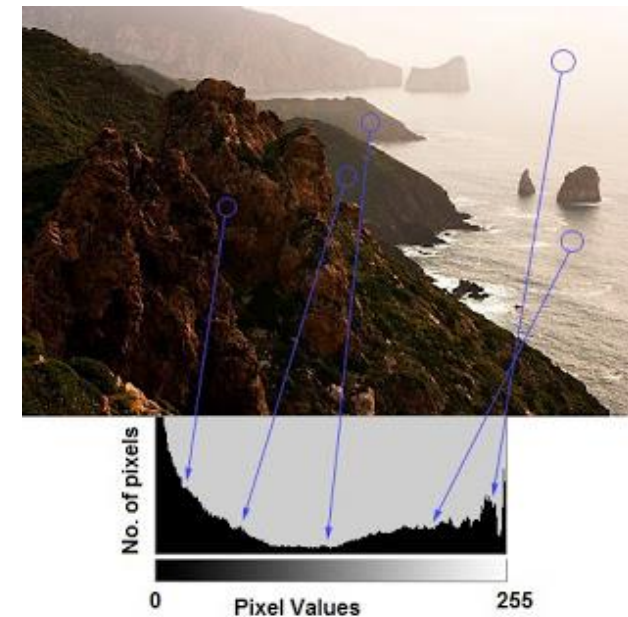
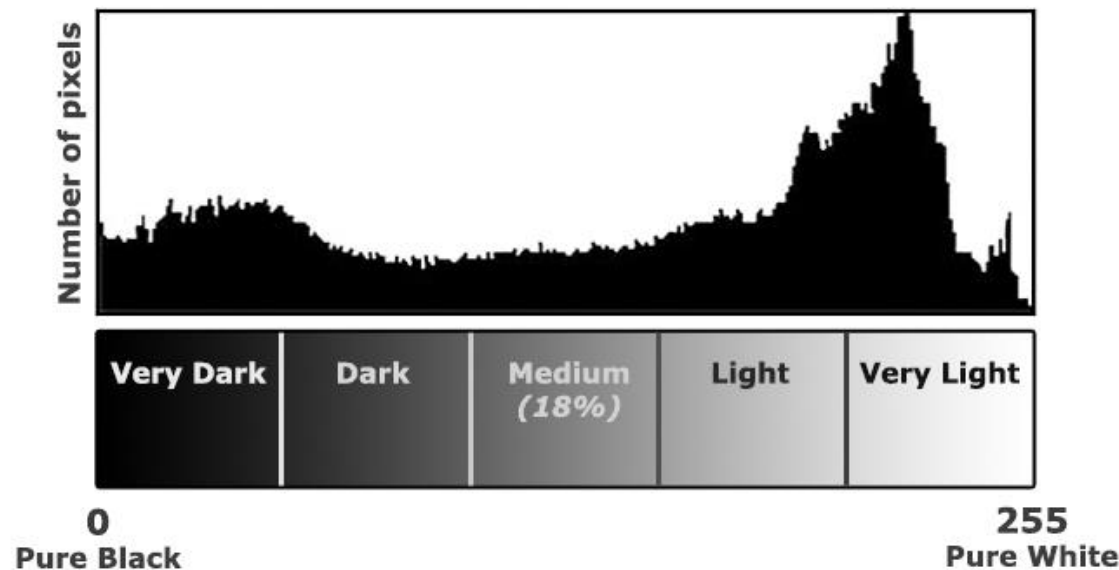
Převod průměrováním

Převod váhováním

Histogram

- Grafové znázornění distribuce jasových hodnot pixelů
- Dokáže prozradit, zda je snímek vhodně exponován, zda není světlo příliš mdlé nebo ostré, případně jaké úpravy na snímek aplikovat
- Osa Y vyjadřuje četnost v daném intervalu.
- Kromě jasů existuje i pro jednotlivé RGB kanály.
- Výpočet v OpenCV - [`cv2.calcHist\(images, channels, mask, histSize, ranges\[, hist\[, accumulate\]\]\)`](#)

Ukázky histogramů

**Domiující tmavé odstíny
tzv. Low-key metoda**

**Dominující světlé odstíny
tzv. High-key metoda**

**Fotografie s vysokým
kontrastem**

**Fotografie s nízkým
kontrastem**

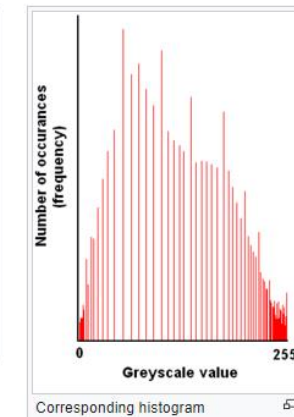
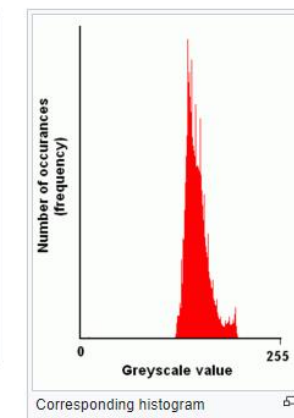
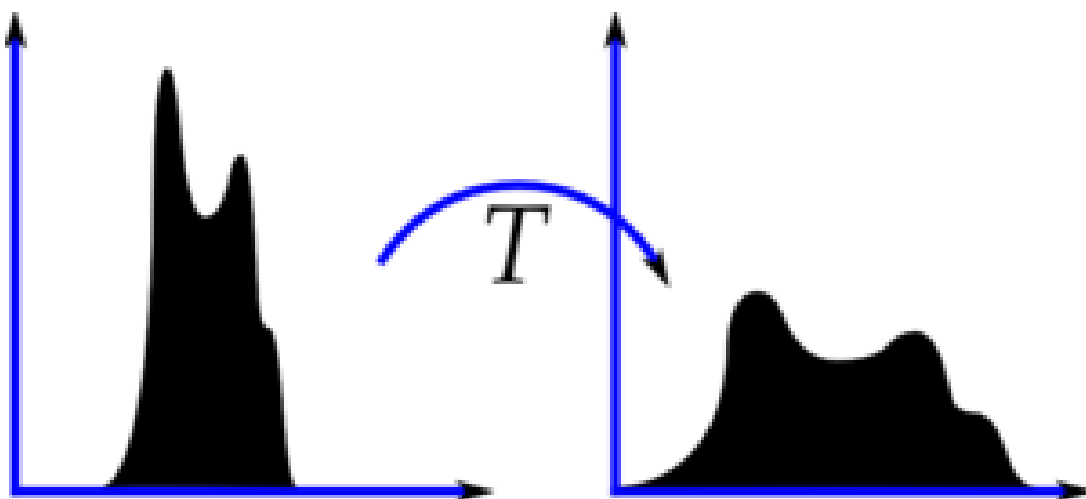
Ekvalizace histogramu

- Zajišťuje snazší interpretaci vizualizovaného obrazu pomocí zvýšení lokálního kontrastu
- Užitečné pro obrazy, které jsou příliš tmavé, příliš světlé, nebo nekонтastní
- V ekvalizovaném histogramu jsou jasové úrovně zastoupeny zhruba stejně četně
- Jednoduchá transformace na výpočet, a zároveň invertibilní
- Nevýhodou je zvýrazněný šum v obraze
- Implementace v OpenCV - [cv2.equalizehist\(hist\)](#)

Ekvalizace histogramu

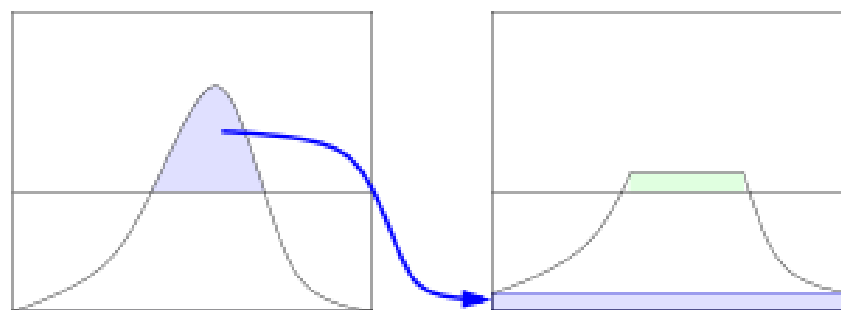
- Využití:

- Face recognition, kde usilujeme o co nejpodobnější jasové podmínky pro celý dataset
- Rentgenové snímky
- Snímky zaznamenané termokamerou
- Chybně exponované snímky

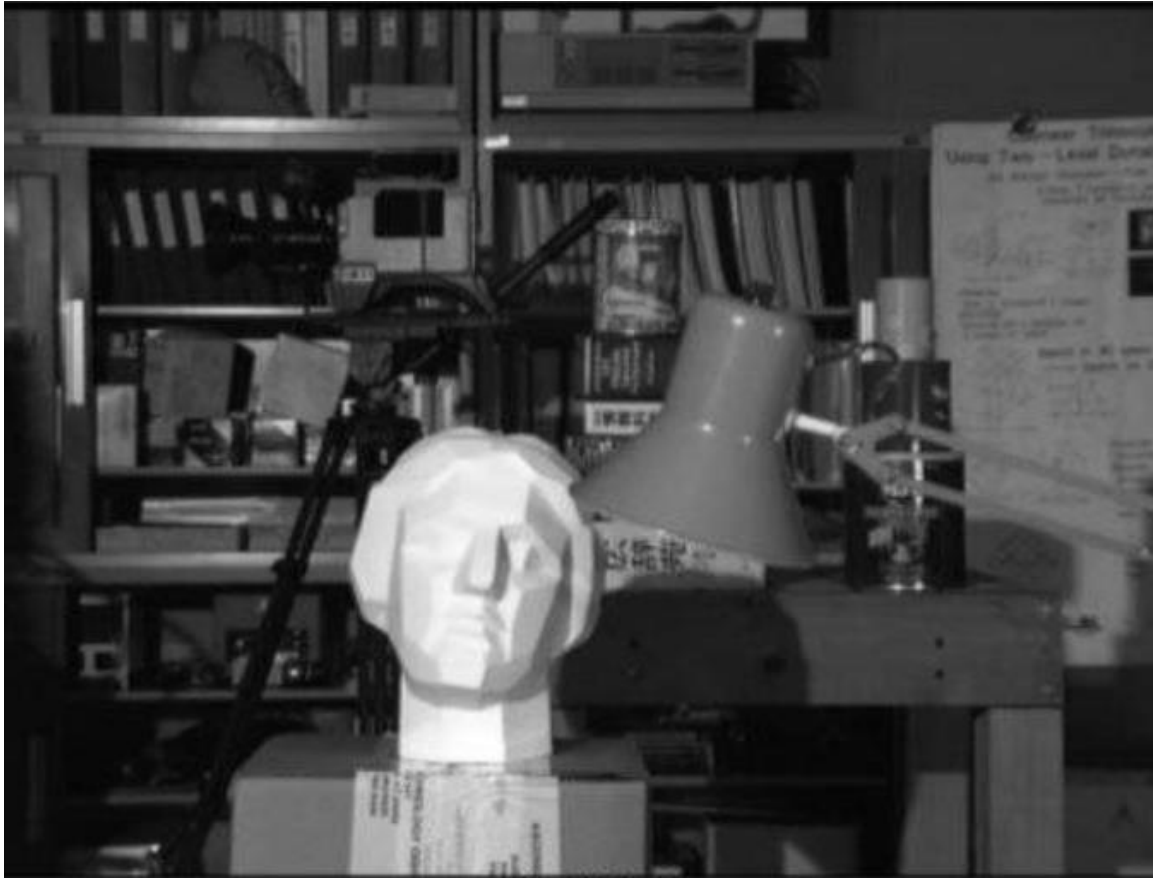

CLAHE - Contrast Limited Adaptive Histogram Equalization

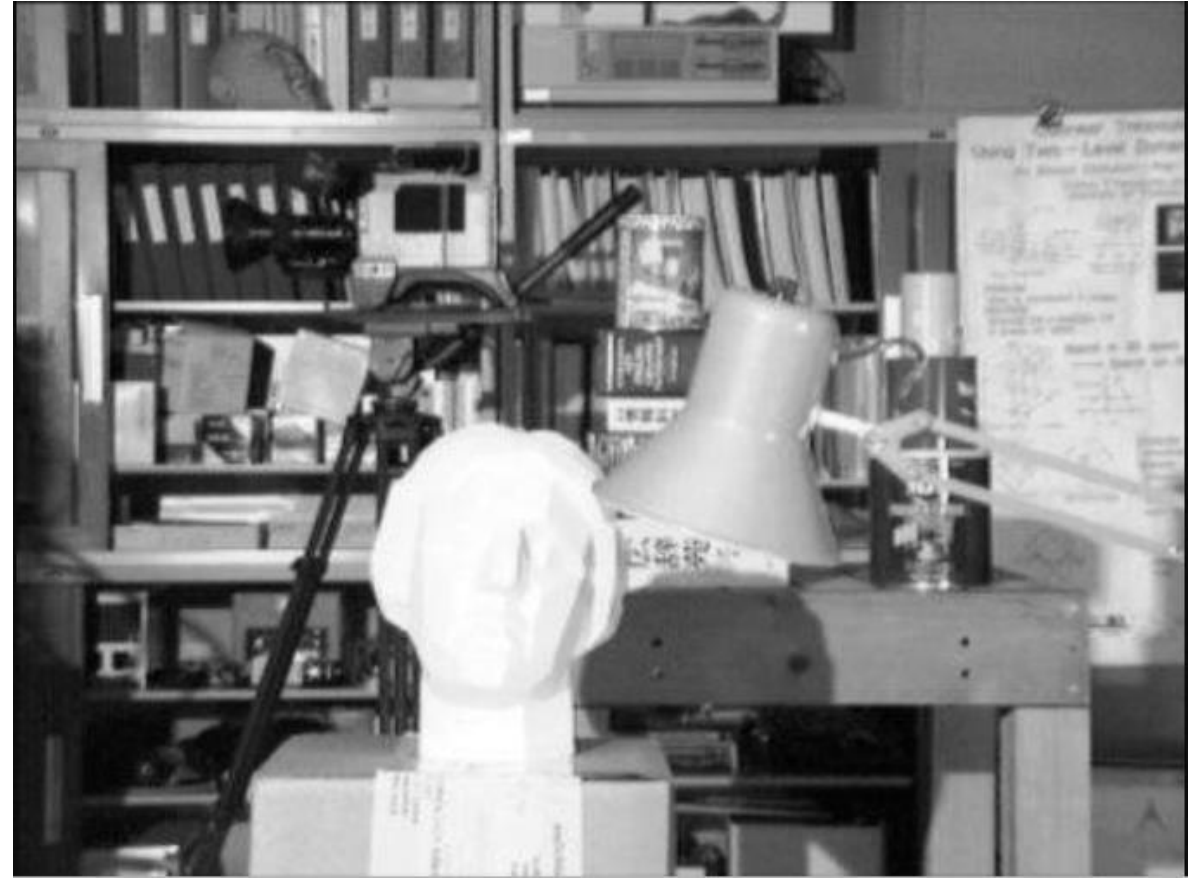
- Klasická verze ekvalizace uvažuje pouze globální transformaci
- CLAHE využívá k výpočtu klouzavé okénko, kde pro každý region vypočte lokální histogram
- Následně se provede ekvalizace nad tímto regionem
- K tomu, aby nedošlo k přílišnému zvýraznění šumu, v případě nekонтastního regionu, se využívá “chytrý” clipping
- Implementace v OpenCV pomocí [cv2.createCLAHE\(\)](#)

CLAHE - Contrast Limited Adaptive Histogram Equalization

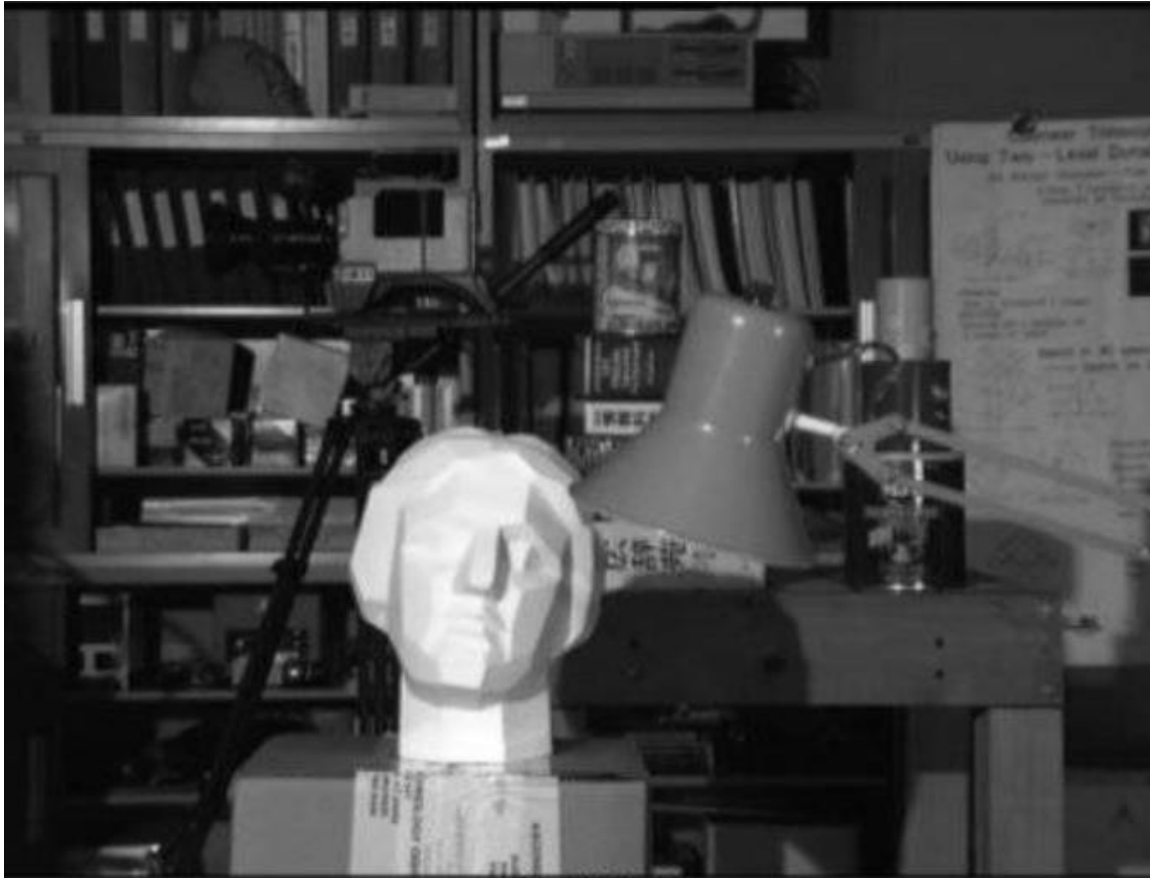

Original

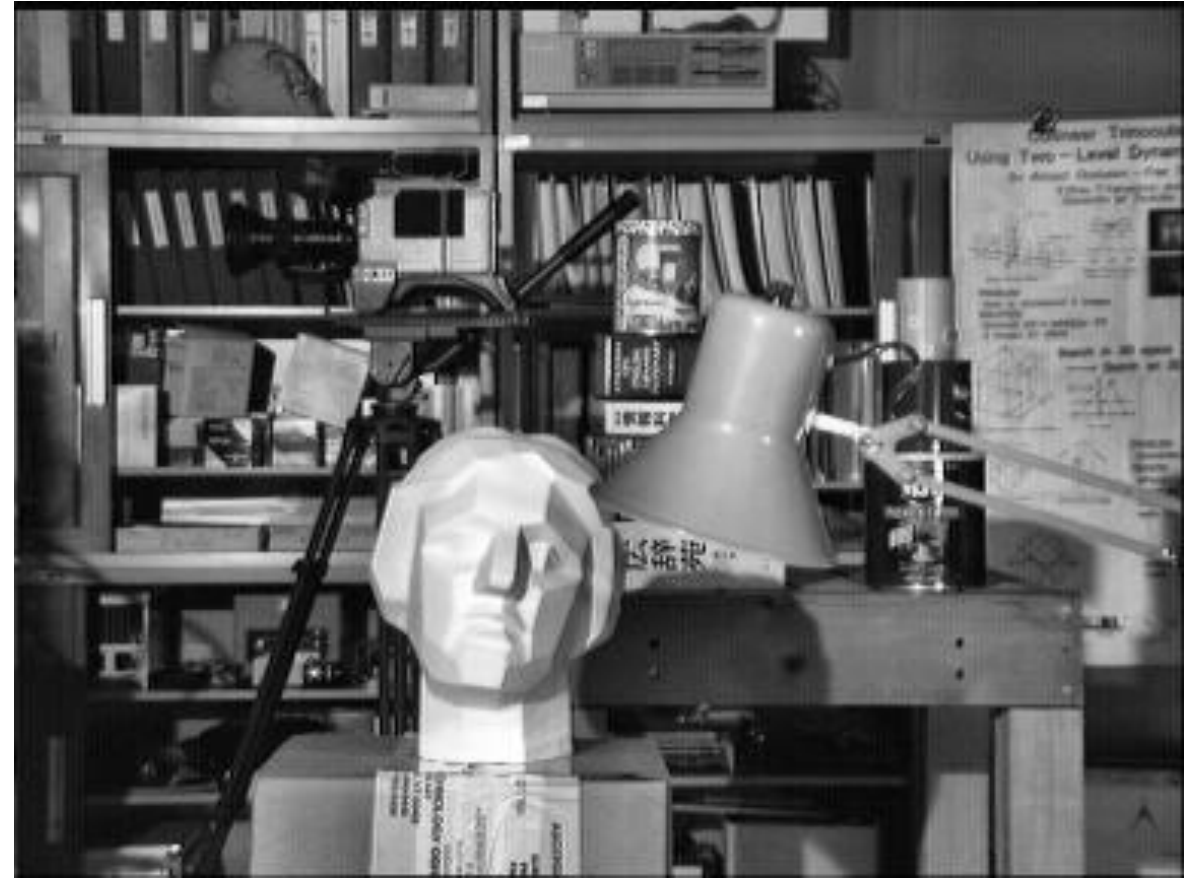

Snímek po ekvalizaci histogramu

CLAHE - Contrast Limited Adaptive Histogram Equalization

Original

Snímek po aplikaci CLAHE

Porovnávání histogramů

- Velmi naivní způsob k zjištění podobnosti dvou obrázků
- Označme dva různé histogramy H_1 a H_2
- K porovnání H_1 a H_2 zavedme podobnostní metriku $d(H_1, H_2)$
- V jakém barevném prostoru se vyplatí porovnávat histogramy?

Příklady metrik:

- Korelační
 - Čím větší, tím lepší – maximální hodnota je 1
 - $$d(H_1, H_2) = \frac{\sum_I (H_1(I) - \bar{H}_1)(H_2(I) - \bar{H}_2)}{\sqrt{\sum_I (H_1(I) - \bar{H}_1)^2 \sum_I (H_2(I) - \bar{H}_2)^2}}$$
 - kde
$$\bar{H}_k = \frac{1}{N} \sum_J H_k(J)$$

Porovnávání histogramů – příklady metrik

- Chí-kvadrát

- Výpočet chí-kvadrát vzdálenosti

- $$d(H_1, H_2) = \sum_I \frac{(H_1(I) - H_2(I))^2}{H_1(I)}$$

- Průnik

- Výpočet průniku - čím větší, tím lepší

- $$d(H_1, H_2) = \sum_I \min(H_1(I), H_2(I))$$

- Bhattacharyya vzdálenost (někdy také nazývána Hellingerova)

- Nabývá hodnot z intervalu $< 0, 1 >$ - čím menší, tím lepší

- $$d(H_1, H_2) = \sqrt{1 - \frac{1}{\sqrt{H_1 H_2} N^2} \sum_I \sqrt{H_1(I) \cdot H_2(I)}}$$

Porovnávání histogramů – implementace

- Porovnávání dvou histogramů v OpenCV - [cv2.compareHist\(H1, H2, metric\)](#)

Kde hodnota *metric* může být:

- cv2.HISTCMP_CORREL – korelační
- cv2.HISTCMP_CHISQR – chí-kvadrát vzdálenost
- cv2.HISTCMP_CHISQR_ALT – alternativní chí-kvadrát vzdálenost
- cv2.HISTCMP_INTERSECT - průnik
- cv2.HISTCMP_BHATTACHARYYA – Bhattacharyya vzdálenost měřící překryv histogramů
- cv2.HISTCMP_HELLINGER – synonymum pro Bhattacharyya
- cv2.HISTCMP_KL_DIV - Kullback-Leibler divergence

(Pozor, v každé verzi OpenCV trochu jiné názvy metrik)

Porovnávání histogramů – příklad na obrázku

Úprava jasu

- Dále předpokládáme 2D obrazový snímek reprezentovaný pomocí matice, funkci $f(i, j)$, která vrátí hodnotu/vektor pixelu v řádku i a sloupci j a taktéž funkci $g(i, j)$, která vrací hodnotu/vektor pixelu po transformaci
- Triviální příklad zvýšení jasu můžeme provést přičtením konstanty $\beta > 0$ ke každému pixelu (naopak snížení jasu přičtením $\beta < 0$)
 - $g(i, j) = f(i, j) + \beta$
 - Jak se tato transformace projeví v RGB snímku? Jak v černobílém?

Jak chytřeji změnit jas snímku? (*Nápověda: jiný barevný prostor*)

Úprava jasu - příklad

- Originální obrázek:

12	23	84	122
123	34	92	200
23	45	29	73

- Zvýšení jasu o 60:

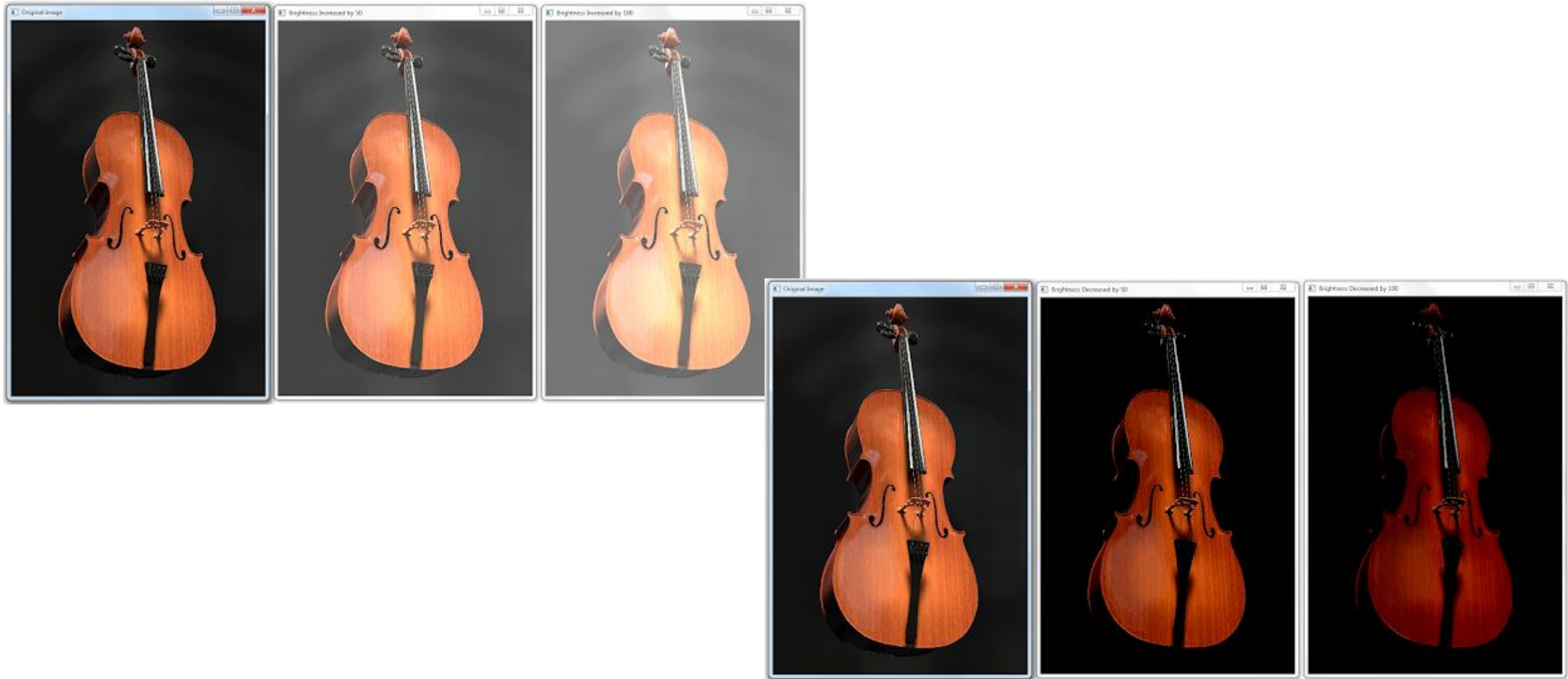
12 + 60	23 + 60	84 + 60	122 + 60
123 + 60	34 + 60	92 + 60	200 + 60
23 + 60	45 + 60	29 + 60	73 + 60

 =

72	83	144	182
183	94	152	255
83	105	89	133

- Při přesažení hodnoty 255 ztrácíme v 8 bitovém obraze informace

Úprava jasu - příklad

Úprava kontrastu

- Změna kontrastu $g(i, j) = \alpha * f(i, j)$
 - Snížení pro $0 < \alpha < 1$
 - Zvýšení pro $\alpha > 1$
- Originální obrázek:

144	245	132	54
10	62	81	84
99	106	29	7

- Zvýšení kontrastu o faktor 2

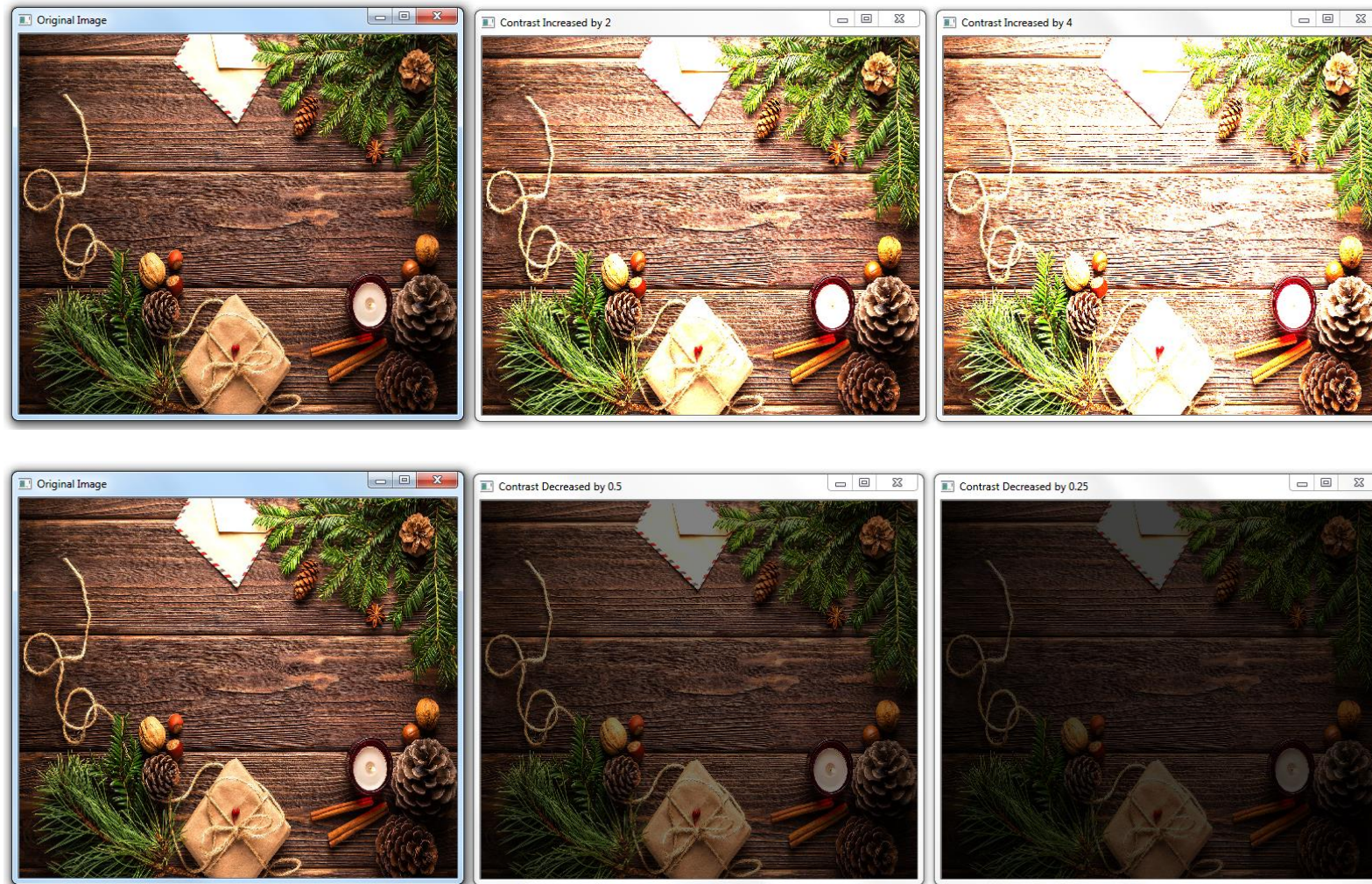
$144 * 2$	$245 * 2$	$132 * 2$	$54 * 2$
$10 * 2$	$62 * 2$	$81 * 2$	$84 * 2$
$99 * 2$	$106 * 2$	$29 * 2$	$7 * 2$

 =

255	255	255	108
20	124	162	168
198	212	58	14

- Při přesažení hodnoty 255 ztrácíme v 8 bitovém obraze informace

Úprava kontrastu - příklad

Změna jasů a kontrastu dohromady

- Nejčastěji se však setkáme s formulací
 - $g(i, j) = \alpha * f(i, j) + \beta$
 - viz dokumentace v [OpenCV](#)

Je jasová a kontrastní transformace invertibilní?

Změna jasu a kontrastu dohromady

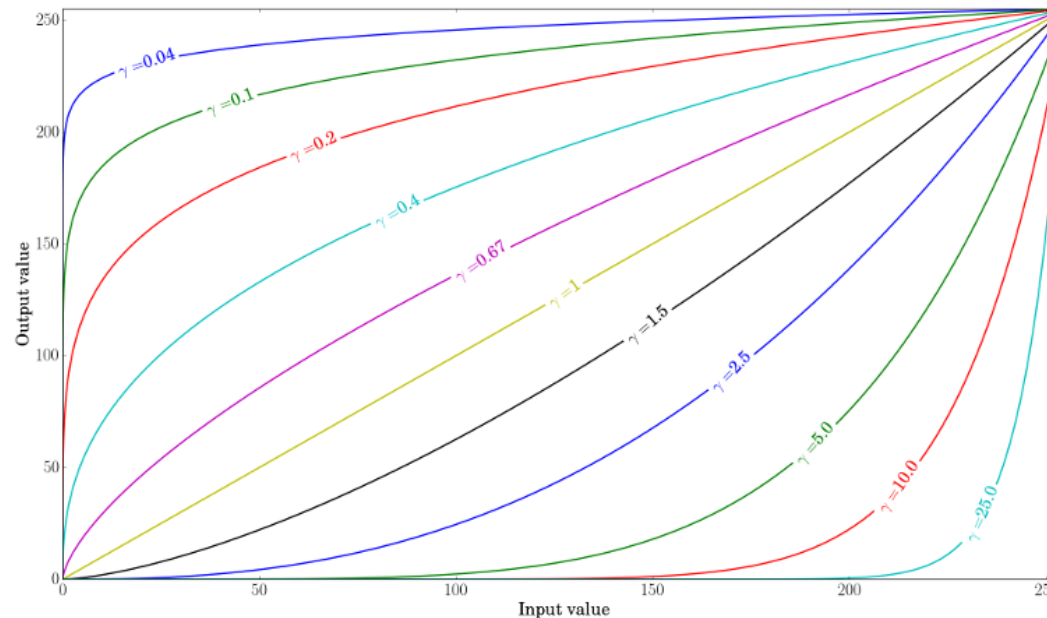
Není, neboť při clippingu přicházíme o datové informace

Ukázka přidání jasu a zvýšení kontrastu - $\alpha = 1.3 \wedge \beta = 40$

Gamma korekce

- Je nelineární transformace všech pixelů, která se snaží dát stínům a světlům více prostoru
 - $g(i, j) = \left(\frac{f(i, j)}{255}\right)^\gamma * 255$
 - Pro $\gamma < 1$ zesvětlení stínů - posun histogramu doprava
 - Pro $\gamma > 1$ ztmavení světel - posun histogramu doleva

Gamma korekce

Ukázka gamma korekce pro $\gamma = 0.4$

Úprava jasu vs gamma korekce – příklad histogramu

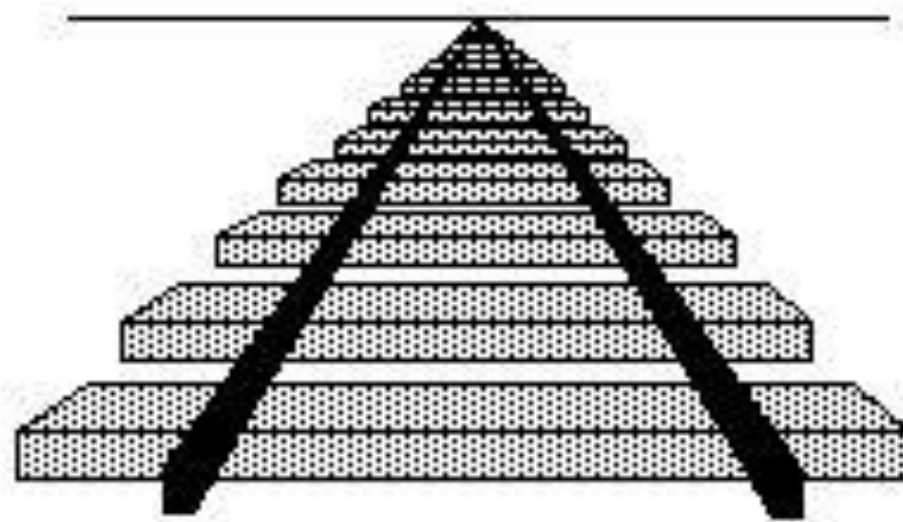
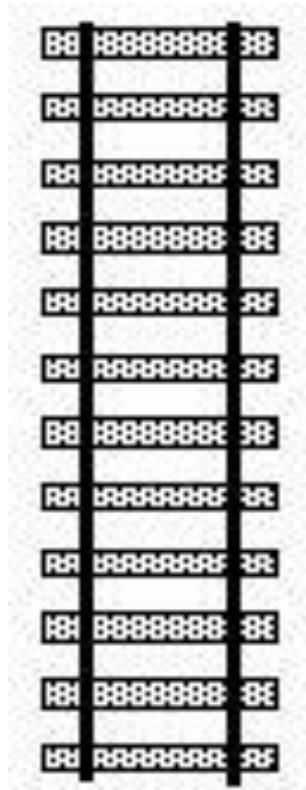

Zesvětlení pomocí zvýšení jasu
(přičtení β)

Histogram originálního snímku

Zesvětlení pomocí gamma korekce

Geometrické transformace

Typy geometrických transformací

- Nejpoužívanější transformace v 2D rovině:

- Posunutí
- Euklidovská (lineární)
- Podobnostní
- Afinní
- Projektivní

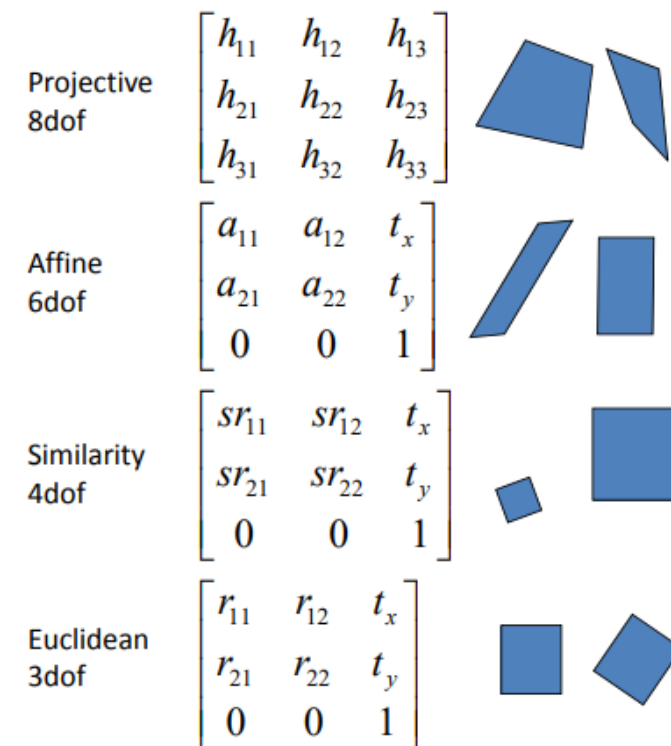
- 3D transformace jsou obdobné

- využívají matice 4x4

- Hierarchie:

- Euklidovské \subset Podobnostní \subset Afinní \subset Projektivní

A square transforms to:

Geometrické transformace – posunutí

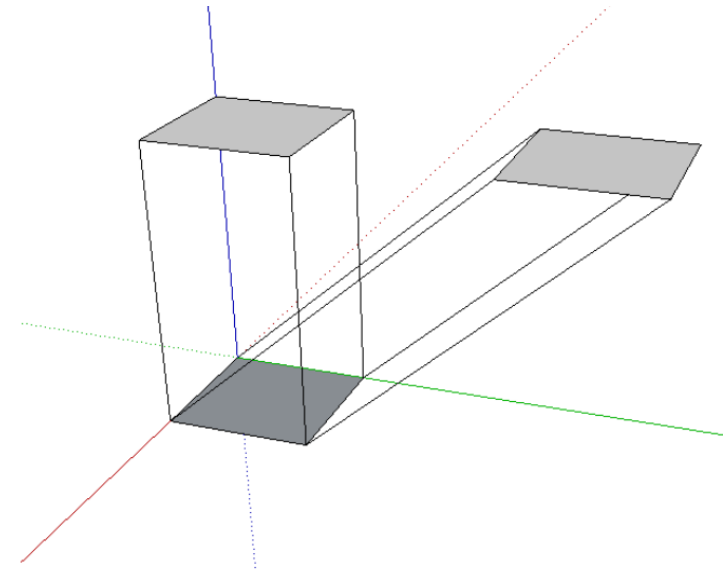
- Příklad ve 2D

- $(u_x, u_y) = (v_x, v_y) + (t_x, t_y) \rightarrow u = v + t$

- Maticově

- Výhodné, neboť v homogenních souřadnicích se jedná o lineární operaci
 - Díky tomu se 2D posun vyjádří pomocí operace 3D zkosení

- $$\begin{pmatrix} u_x \\ u_y \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & t_x \\ 0 & 1 & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} v_x \\ v_y \\ 1 \end{pmatrix}$$

Geometrické transformace – Euklidovská

- Rotace a posunutí
- Zachovává velikosti úhlu, poměry ploch a vzdálenosti mezi body (izometrické zobrazení) – proto ten název
- Příklad ve 2D
 - $(u_x, u_y) = (v_x \cos \theta - v_y \sin \theta + t_x, v_x \sin \theta + v_y \cos \theta + t_y)$
 - Kde θ je úhel otočení ve stupních od počátku souřadnicového systému
 - Maticově
 - $u = T \times R \times v$
 - $$\begin{pmatrix} u_x \\ u_y \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} \cos \theta & -\sin \theta & t_x \\ \sin \theta & \cos \theta & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} v_x \\ v_y \\ 1 \end{pmatrix}$$
 - Jak by operace rotace mohla maticově vypadat ve 3D? [Vysvětlení](#)

Geometrické transformace – podobnostní

- Škálování, rotace a posunutí
- Zachovává velikosti úhlů a poměr vzdálenosti bodů na přímce
- Příklad ve 2D
 - $(u_x, u_y) = (sv_x \cos \theta - sv_y \sin \theta + t_x, sv_x \sin \theta + sv_y \cos \theta + t_y)$
 - Maticově
 - $u = T \times R \times S \times v$

$$\bullet \begin{pmatrix} u_x \\ u_y \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} s \times \cos \theta & s \times -\sin \theta & t_x \\ s \times \sin \theta & s \times \cos \theta & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} v_x \\ v_y \\ 1 \end{pmatrix}$$

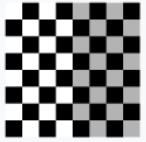
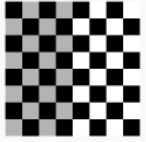
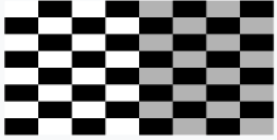

Geometrické transformace – afinní

- Skládá se z kombinace lineárních transformací (škálování, rotace a zkosení) a posunu
- Zachovává [kolinearitu](#), vlastnost rovnoběžnosti, poměr vzdálenosti bodů na přímkách a poměry ploch
- Zobrazení mezi afinními prostory - všechny Euklidovské prostory jsou afinní, ale ne všechny afinní jsou Euklidovské.
- Transformace nemusí nutně zachovávat úhly, vzdálenosti a souřadnice počátku (nulový bod)
- Každá lineární transformace je afinní, ale ne každá afinní transformace je lineární (díky nezachovávání souřadnic počátku)

Geometrické transformace – afinní

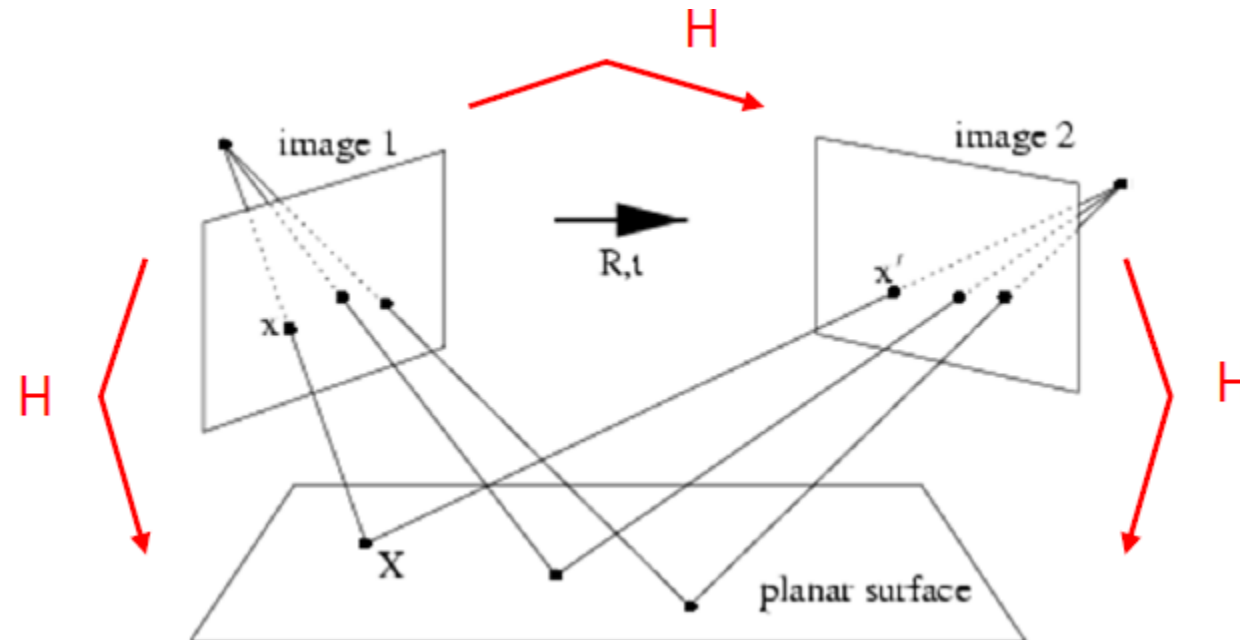
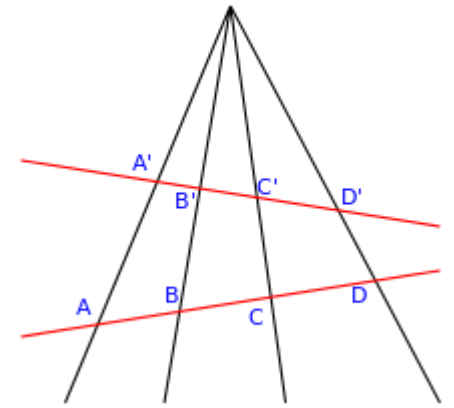
- Není natolik silný nástroj, aby transformoval čtverec na libovolný čtyřúhelník – k tomu se využívá projektivní
- Nejčastěji využití je v počítačové grafice
- Záleží na pořadí prováděných operací?
- Maticově ve 2D
 - $u = A \times v$

$$\bullet \begin{pmatrix} u_x \\ u_y \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} a_{0,0} & a_{0,1} & a_{0,2} \\ a_{1,0} & a_{1,1} & a_{1,2} \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} v_x \\ v_y \\ 1 \end{pmatrix}$$

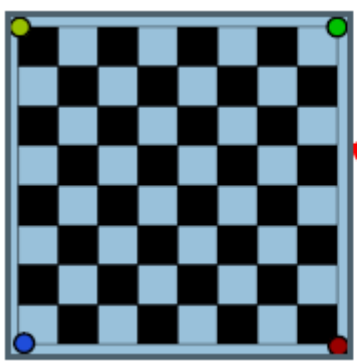
Transformation name	Affine matrix	Example
Identity (transform to original image)	$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	
Reflection	$\begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	
Scale	$\begin{bmatrix} c_x = 2 & 0 & 0 \\ 0 & c_y = 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	
Rotate	$\begin{bmatrix} \cos(\theta) & \sin(\theta) & 0 \\ -\sin(\theta) & \cos(\theta) & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	 where $\theta = \frac{\pi}{6} = 30^\circ$
Shear	$\begin{bmatrix} 1 & c_x = 0.5 & 0 \\ c_y = 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$	

Geometrické transformace – projektivní

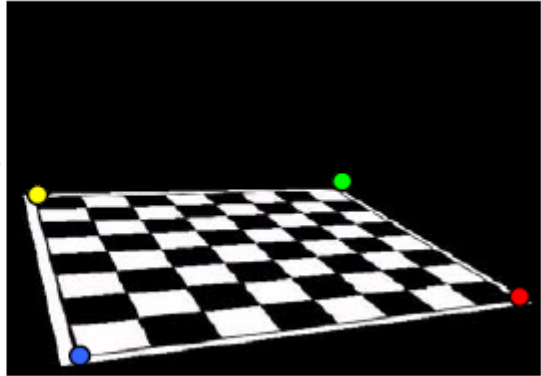
- Zachovává [dvojpoměr](#) a [kolinearitu](#)
- Vyžaduje homogenní souřadnice, neboť je měnící
- Body se souřadnicemi v nekonečnu dokáže převést na konečné a naopak
- Co má společného afinní a projektivní transformace?

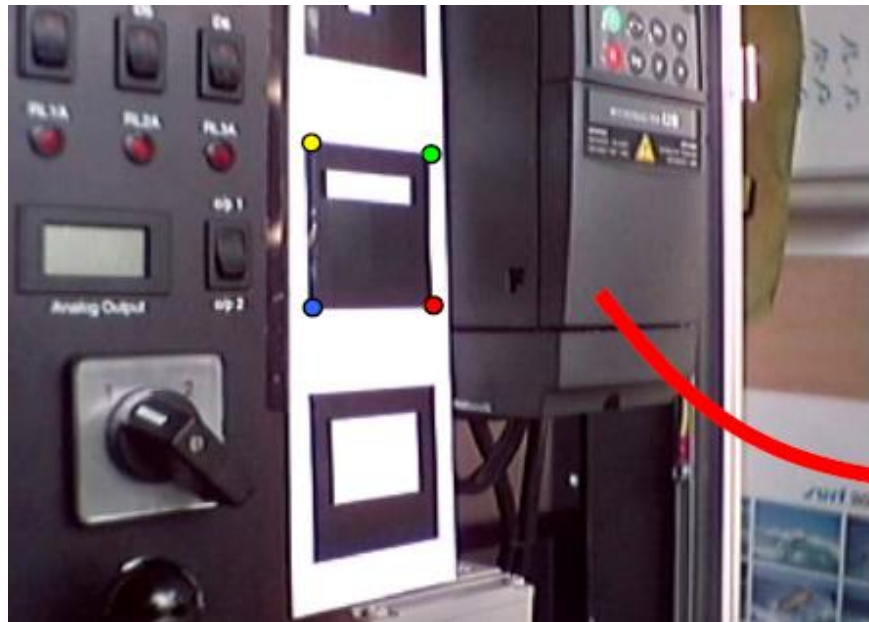
2D projektivní transformace (homography)

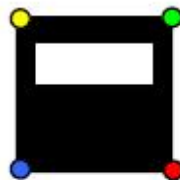
H

H

H

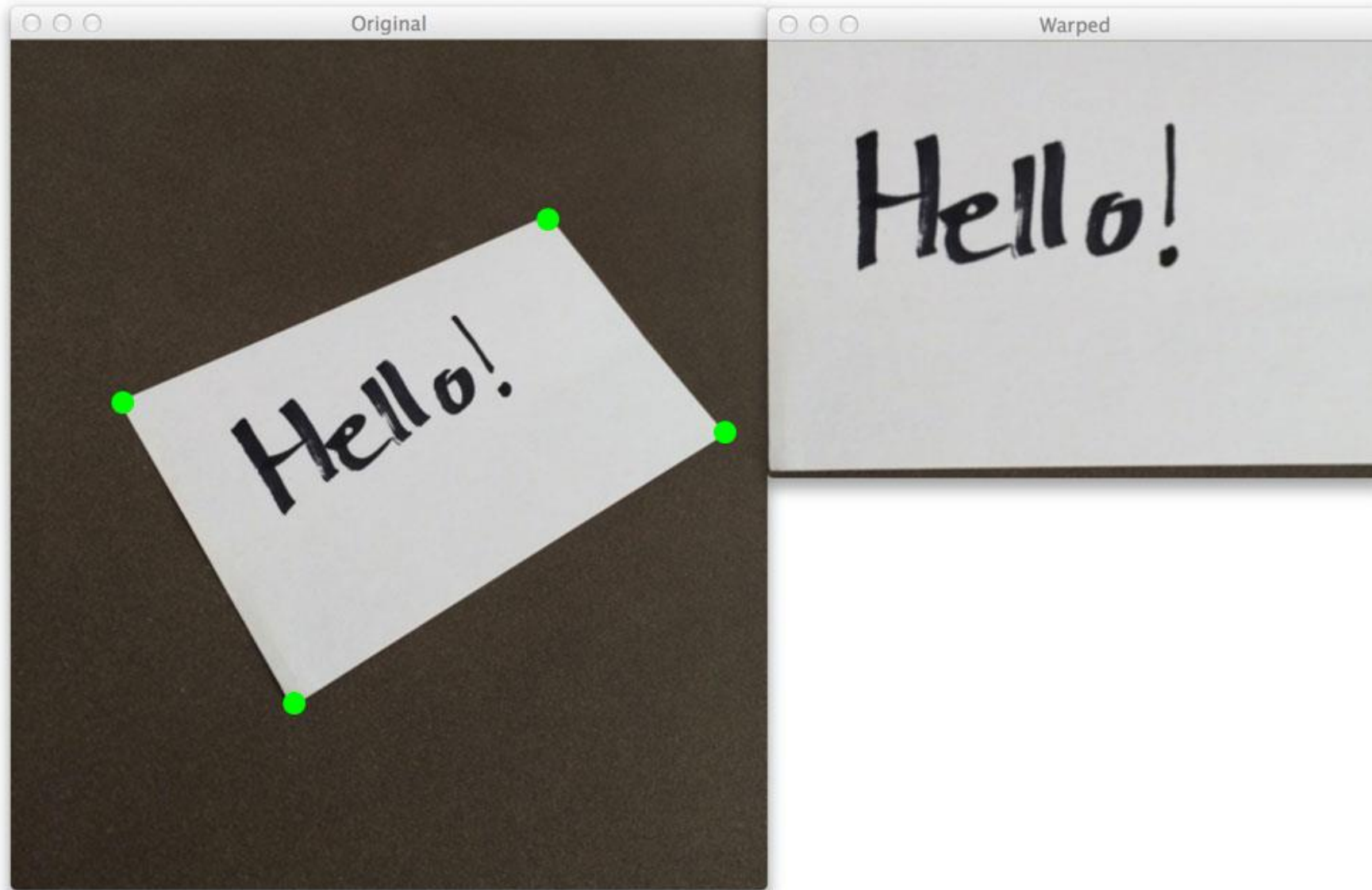

2D projektivní transformace (homography)

2D projektivní transformace (homography)

- [Příklad](#)

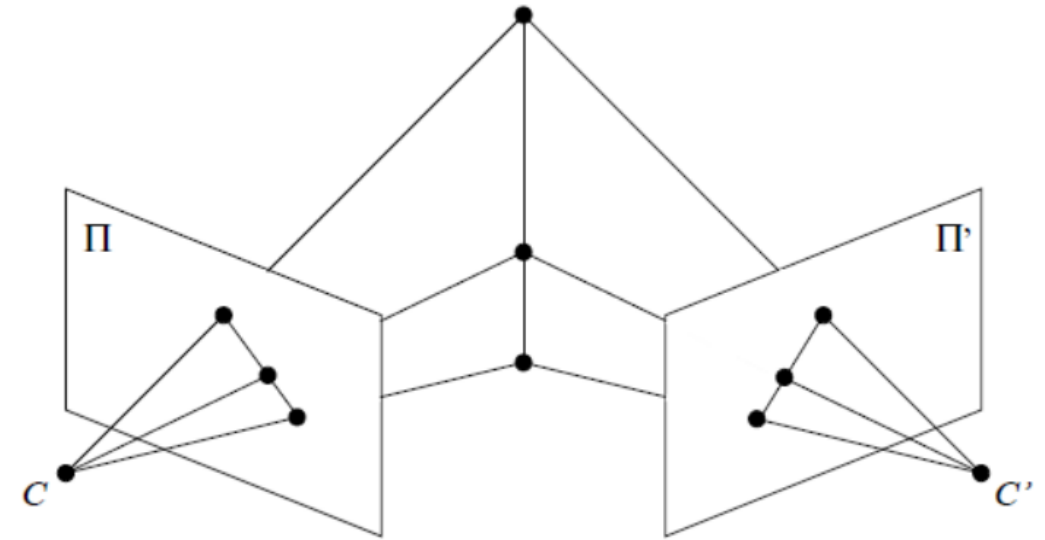

2D projektivní transformace (homography)

- Transformace mezi projektivními rovinami
- K výpočtu se je nutné znát minimálně 4 bodové korespondence
- Následně se aplikuje algoritmus [DLT](#), tím získáme matici H
- V OpeCV – [cv2.findHomography\(\)](#) a [cv2.warpPerspective\(\)](#)

$$\begin{bmatrix} \rho'_i x'_i \\ \rho'_i y'_i \\ \rho'_i \end{bmatrix} = \tilde{\mathbf{x}}'_i = \mathbf{H} \tilde{\mathbf{x}}_i = \begin{bmatrix} h_{11} & h_{12} & h_{13} \\ h_{21} & h_{22} & h_{23} \\ h_{31} & h_{32} & h_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_i \\ y_i \\ 1 \end{bmatrix}$$

image point homography image point

- Afinní transformace je speciálním případem když:

$$h_{31} = h_{32} = 0, h_{33} = 1$$

Zdroje

- <https://www.opencv-srf.com>
- <https://www.alza.cz/slovník/histogram>
- <http://www.cambridgeincolour.com/tutorials/histograms1.htm>
- <https://www.pyimagesearch.com/2014/07/14/3-ways-compare-histograms-using-opencv-python/>